

Zgodnja

DANICA.

Katolišk cerkven list.

Danica izhaja vsak petek na celi poli, in velja po pošti za celo leto 4 gld. 60 kr., za pol leta 2 gld. 40 kr., za četert leta 1 gld. 30 kr. V tiskarnici sprejemana za leto 4 gld., za pol leta 2 gld., za četert leta 1 gl; ako zadene na ta dan praznik, izide Danica dan poprej.

Tečaj XXVIII.

V Ljubljani 8. prosinca 1875.

List 2.

Koledar za naslednji teden.

Prosinec. -- Januvar.

10. **Nedelja I** po razglašenji Gospodovim. Evangelij: „Ko je bil Jezus 12 lét star.“ (Luk. 2.) — Sv. Pavel, prvi pušavnik, je od 16. do 113. leta v samoti tebajske pušave v Afriki Bogu služil. Sv. Anton je vidil, ko so angelji spremljali njegovo dušo v nebesa. Le-tega praznik katoliška cerkev obhaja 15. prosinca.

11. **Ponedeljek.** Sv. Teodozij, — Božidar — spoz., je bil predstojnik vsih menihov v Palestini; imel je 693 učencev, izmed katerih so mnogi postali mašniki, opati in škofi. Cesar Anastazij ga je poslal v pregnanstvo, ker ni hotel podpisati krive vere. Bog pa kmalo pokliče brezbožnega cesarja pred svojo sodbo, in Teodozij se verne k svojim bratom. Teodozij je živel 105 lét in je sklenil svoje sveto in delavno življenje l. 529.

12. **Torek.** Sv. Ernest, opat v benediktinskem samostanu na Bavarskem. Močno je želel sveto deželo obiskati, pridružil se je trumi križanske vojske; na potu pa so ga turki zalezli in vjeli. † l. 1096.

13. **Sreda.** Sv. Jita, vdova, se po smerti svojega moža ni hotla zopet omožiti, dasiravno je bila še le 18 lét stara, in je imela veliko snubačev; 36 lét je delala ostro pokoro in ubogim delila zato, ker je poprej svojemu možu smert želela. † 1227, stara 69. l. — Sv. Veronika milanska, dev. † 13. pros. 1497.

14. **Četertek.** Sv. Hilarij, škof piktavienski na Francoskem, cerkveni učenik, je imel pod cesarjem Konštancijem, ki je Arijevo krivo vero na vso moč razširjal, hudo vojsko z arijanci, spisal je 12 bukev zoper njih krivo vero. † 369.

Sv. Feliks, mašnik v Noli na Laškem in sprič., je z vso serčnostjo grajal malikovavstvo; zato so neverniki nanj planili, ga mnogoverstno mučili, terdo zvezali, in ga v ječo na ostre čepine vergli. Angelj ga iz ječe izpelje, ter mu ukaže poiskati Maksimijana, nolskega škofa, ki od starosti oslavljen v gozdu skrit tiči, ker se ne upa preterpeti muk preganjavcev. Feliks najde po Božji voditvi napol mertvega škofa na tleh v gozdu, ga okrepča, zadene na ramena, in nese k pobožni vdovi, ki mu z vso ljubeznijo skerbno streže. Feliks zopet malikovavce graja, ter jim njih nespamet očita; le-ti ga vnovič napadejo, on pa zbeži, in se v neko tesno zagato med dvema zidovoma skrije. Ko pa pajki vhod v to zagato zdajci z novimi pajčevinami preprežejo, gredó preganjavci memo nje, ter si mislijo, da Feliks ni vanjo zbežal, ker jo vidijo vso prepreženo. Sveti mašnik beži skrivši iz mesta k pobožni ženi, in tri mesce pri nji skrit ostane. Ko preganjanje poneha, se Feliks zopet

verne v Nolo, kjer s svetim življenjem, z gorečim poučevanjem in s čudeži veliko malikovavcev k veri v Kristusa spreberne. Nolčani bi si ga bili kaj radi škofa izvolili, ponižni mašnik pa se je te časti stanovitno branil. V Noli je mirno zaspal v Gospodu.

15. **Petek.** Sv. Maver opat, učenec sv. Benedikta, je šel na povelje svojega sv. učenika na Francosko; ter je sozidal sloveč samostan, v katerem je bil 40 lét opat.

16. **Sabota.** Sv. Marcel, papež in sprič., je bil Rimljan, in je vladal vesoljno cerkev ob času cesarja Maksencija. Ta brezbožnik je papežu pretil z mnogimi strahovitimi mukami, če se papežtvu ne odpove in malikom ne daruje. Ko pa se papež za tako neumno zahtevanje nič ne briga, ga Maksencij pošlje v zverinjak, da tam zverine oskerbuje in varuje. Marcel je to službo v vednem postu in goreči molitvi 9 mesecev opravljal, in 25 fará v Rimu s svojimi listi obiskoval, ker jih osebno obiskovati ni mogel. Marcel od svoje duhovšine iz zverinjaka rešen in od blage gospé Lucine sprejét posveti v njenem poslopji cerkev, v kateri je opravljal službo Božjo. Maksencij to zvé, in ukaže vse zverine v to cerkev prepeljati, in Marcel jih mora zopet oskerbovati. Po velikem smradu in mnogih stiskah oslavljen je ondi v Gospodu zaspal. Gospá Lucina je njegov pogreb oskerbela. Marcel je pisal škofom na Jutrovem list, v katerem je dokazal, da je rimska cerkev prva in mati vsih cerkvá.

Cvetlice,

posvečene Naši ljubi Gospej presvetega Serca.

II. Mi moramo Marijo častiti.

„Kdor mene najde, najde življenje in prejme zveličanje od Gospoda.“ (Preg. 8, 35.)

Ako premišljujemo Marijo Devico kakor stvar Božjo, ki je enako drugim stvarém izšla iz rók Najvišega in jo primerjamo Božjemu neskončnemu veličanstvu, spoznamo z vso sveto katoliško cerkvijo, da je Marija manj ko prahek, ali prav rečeno, nič proti Bogu, ker On sam je, „ki je“. Potem takem spoznamo tudi, da Gospod, ki je vedno samostojin in sam sebi zadosten, presvete Device nepogojno nikdar ni potreboval, ne v spolnjenji svoje volje, ne v razodenji svojega veličastva. Pa tudi zdaj je ne potrebuje. On le hoče, in vse se zgodi.

Ako pa, predraga duša! prevdarjamo reči, kako se je godilo od začetka sve'a, in kakor se tudi zdaj godi, kaj pa zapazimo? Mar ni Bog svojih naj večih djanj s prebláženo Devico pričel in z njo tudi dognal?

In kaj meniš, da bo v prihodnjih časih drugač ravnal? Zberi se v duhu, in preglej to resnico!

Kaj ne, sv. vera nas uči in mi vemo in spoznamo, da je Bog nespremenljiv. In ravno zato ne more danes drugače misliti ne hoteti, kakor je mislil in hotel pred tisuč in še več leti; pa tudi zopet čez tisuč lét ne bo imel drugačnih namenov, kakor jih ima danes. Ravno ker je Bog, se ne spreminja niti v svojih mislih niti v svojem početju. Kaj ne, da mi poterdiš, da se smemo za gotovo zanesti, da smemo za trdno verovati, da Bog svojega sedanjega početja na vekomaj spremenil ne bo. In zato pa pravim, kar bom poskusil tudi spričati, zato pravim tebi in sebi v veliko tolažbo: „Marija je bila, je in bo naša dobra Mati in Srednica, naša ljuba Gospa presvetega Serca, katero ima ona v svoji oblasti in iz kterega nam deli vse zaklade in vse milosti, kterih koli potrebujemo v rešenje svoje, kterih koli potrebujemo v zagotovljenje svoje nebeške dedišine“.

Pomislimo, kar sem že omenil. Bog Oče je dal svojega edinorojenega Sinu temu svetu; pa kako? ne drugač, kakor le po Mariji. Koliko so stari očaki proti nebu zdihovali, koliko so preroki in drugi pravični stare zaveze skozi štiri tisuč lét premolili, da bi dosegli ta zaklad; pa le Marija je bila, ki ga je bila vrelna prinesiti; le Marija je bila, ki je milost našla pri Bogu z močjo svoje molitve in z lepoto svojih čednost.

Sin Božji je človek postal; pa to se je zgodilo le v Mariji in po Mariji. V njeno deviško naročje je stopil, kakor nov Adam v pozemeljski raj, da bi se tu veselil, tu čudeže svoje milosti delil. Marija je njega hranila, varovala, zredila in ga potem za nas darovala.

Bog sv. Duh je Jezusu Kristusu človeštvo vpo-dobil, pa še le, ko je po enem prvih služabnikov nebeškega dvora Marijno privoljenje v to zadobil. Rodoviten je postal po Mariji, kakor še dan današnji rodi v njej in po njej Jezusa Kristusa v udih njegovih. In to je tudi vzrok, da sv. Duh, kolikor bolj najde v kaki duši Marijo, to svojo predrago in neločljivo nevestvo, toliko bolj delaven in toliko močnejši je, da v taki duši rodi Jezusa Kristusa in dušo tako v Jezusu Kristusu. Mar ne vidimo, da vneti častivci Matere Božje so lepi ljubivci Jezusa Kristusa? To je pa delo sv. Duha po Mariji.

Glej, duša moja! to je delo, katero so storile tri Božje osebe presvete Trojice v človečenju in v prvem prihodu Jezusa Kristusa; in to je delo, ki ga spolnujejo še dan danes nevidoma v vsi katoliški cerkvi, ter ga bodo nadaljevale do konca vsih časov pri zadnjem prihodu Jezusa Kristusa.

Marija, to nas učijo vsi svetniki, je zaklad Gospodov, ki s polnostjo svojo bogati vse ljudi. Ona je prebogata zakladnica nebeškega Očeta; v njo je položil vse, kar ima lepega, blišobnega, posebnega in druzega, celo svojega edinorojenega Sina. In ta, Bog in človek, je Marijo, svojo Mater, postavil ključarico vsega, kar mu je njegov Oče v dedišino dal.

Marija je njegova skrivnostna struga ali vodotoč, po katerem Sin Božji vse svoje milosti tako milo in prebogato razliva. Mariji, svoji zvesti nevesti, je Bog sv. Duh izročil svoje nezmérne darove, ter jo je postavil delivko vsega, kar je njegovega; tako da ona deli njegove darove, njegove milosti, ako hoče, kolikor hoče, kakor hoče, kedar hoče in komur hoče. Sveti Duh ne dá človeku nobene nebeške milosti, ki bi ne tekla po njenih deviških rokah. Z eno besedo: To je bila in to je volja Božja, da mi vse po Mariji dobivamo od Boga.

Marija je toraj od Boga dobila nezmérno veliko moč čez duše izvoljenih Božjih, in sicer po posebni milosti Najvikšega, kteri ji je dal svojo moč čez svojega lastnega edinorojenega Sina, pa ji je dal ravno tako

svojo moč čez svoje posinovljene otroke, ne le kar zadene njihove Telesa, kar bi le malenkost bila, ampak tudi čez vse, kar zadeva njihove duše. Marija je Kraljica nebés in zemlje po milosti, kakor je Jesus Kristus Kralj nebés in zemlje po natori in po zasluženji.

Obilniši pa, kakor nekaj, deli Gospod Bog današnje dni zaklade svoje milosti po sedaj že tako sploh razširjenem čišenju presvetega Božjega Jezusovega Serca, ki je bilo vpodobljeno v Mariji, prelepi Materi božjega Deteta. In ker je ona temu Sercu vir življenja, je pa ravno zato nam ona vhod do božjega Jezusovega Serca, je nam sredstvo, da večno življenje zadobimo. Bog sam nam je dal to sredstvo, in on nas hoče rešiti, nam hoče pomagati le po tem sredstvu.

Ali vidiš, ali spoznaš, ljuba duša! kako potrebna, pa tudi koristna je za nas posebna pa resnična zaupnost do Marije, naše preljube Gospé presv. Serca?

Ne bom ti tu našteval, ne bom ponavljal, kako vsi cerkveni učenički dokazujejo in terdijo, da je čišenje do naše ljube Matere Božje našemu zveličanju potrebno; sej veš, da nosi znamenje zaverženja, kdor presvete Device ne časti in ne ljubi; sej večkrat slišiš, da bo večno srečen, kdor je Mariji ves in resnično vdan. Kdor Marijo časti, pravi sv. Janez Damaščan, on ima orožje zveličanja, katero Bog le tistim dá, ktere zveličati hoče. Zato išimo milosti, pa išimo je po Mariji, nam kliče sv. Bernard. Sv. Alfons Ligvorij nam pripoveduje čudno prigodbo, da je sv. Brigita neki dan slišala našega Zveličarja, ki je govoril k Mariji, svoji ljubeznjivi Materi, da bi celo zaverženim angeljem milost skazala, ako bi se ponižno k nji obrnili. S tem nam Gospod sam kaže, da Marija zveliča vsacega, ki se k nji zateče. Satan se pa noče k nji obrniti, ker ponižnost mu je neznana; zato pa vekomaj pogubljen ostane.

Vidiš tedaj, ljuba duša! Marijo moraš častiti, ako hočeš zveličana biti. Kako jo pa moraš še le častiti, ako hočeš popolnoma biti. Ne verjamem, da bi zamogel s svojim Gospodom se posebno skleniti, ne verjamem, da bi kdo sv. Duhu zares zvest bil, ako ni posebno navezan na presveto Devico, ako ni ves zastavljen na njeno pomoč. Jaz saj ne poznam nobenega pobožnega, ki bi Marije posebno ne ljubil in ne častil. Ljubezen Božja ne bo ogrevala našega serca, ako ne teče po Mariji. Le Marija je tista Gospá, kteri je Bog dal ključ, do shrambe ljubezni svoje, pa tudi moč, da je hodila naj viši in naj skrivnejši pota popolnamosti sama, in da po teh potih zamore voditi tudi druge. Marija sama odpira ubogim Evinim otrokom blaženi raj; ali prav za prav, ona sama je tisti sv. raj, tista deviška in preblazena zemlja, iz ktere sta bila zapodena Adam in Eva z grešniki; pa le tistim dá vhod, ktere svetnike imeti dozvoli. Marija je, kteri sv. Duh poklada na jezik presrečne besede: „Kdor mene najde, najde življenje in prejme zveličanje od Gospoda“. Toraj neprenehoma kličimo: „Naša ljuba Gospá presvetega Serca, prosi za nas Boga!“ (Dalje nasl.)

Prostožidar na smertni postelji.

Verli čačnik „Monde“ se stavi poroka, da je resnična naslednja dogodba, katero smo po večem tu poznali. Pasijonist v Hoboken-u, novemu Jorku nasproti, je l. 1865 to-le pripovedoval:

Malo dni je, kar sem bil poklican k bolniku v Brooklin-u. Bil je Nemeč, ki sem ga večkrat srečeval. Njegova hči, prav verla katoličanka, mi je prej povedala, da njen oče je prostožidar, da je torej potreba od njega zahtevati, da naj prekličče. Po spovedi sem ga prašal, če je bil kdaj ud kake skrivne družbe.

„Pač, oče, prostozidar sem: toda, vi veste, da v Ameriki to ni nič hudega.“

„Motite se“, mu rečem; „prostozidarstvo je obsojeno, bodi si kjer koli: potreba je torej, da prekličete vse, kar ste ne mara obljubili, in da meni izročite svoje znamenja.“

Bolnik se je nekoliko branil; ohranil pa je bil vero, in podpisal je preklicanje, ki sem mu ga spisal. Potem sem mu zopet prigovarjal, da naj mi dá svoj pás, kotnik, sreberno keljo, pa usnjati predpas in obredovnik; vse to je bilo zaklenjeno v omari blizu postelje. Mógel sem mu pojasnovati, da je potrebno znebiti se vsih tih reči, ako hoče dati dokaz odkritoserčnega ake-sanja.

Odidem nato s plenom ves vesel, da sem iztergal eno dušo hudemu duhu iz krempljev. Mlada hči me je čakala spodej v veži in mi reče: „No, so li vam vendar vse izročili? kaj ne, da? so se spravili z Bogom?“

„Poglejte, dobra hčerka!“ ji odgovorim in pokažem ji reči, ki sem jih imel v roki.

Jemlje jih v roko eno za drugim, potem mi reče z očitnim užaljenjem: „Ne, to ni vse; te znamenja so nosili oče v svoji loži in pa o slovesnih prilikah; bilo jim je moč jih vam izročiti; oh! te bukve so jim drago stale, ki so odmenjene posebej za njih stopnjo. Je pa še nekaj družega.“

„Kaj pa?“

„Neko pisanje, česar obség mi ni znan: priporočili so mi oče, da naj ga po njih smerti nesem zapečateno glavarju njih lože. V tem mora biti kaka tehtna skrivnost.“

Zdajci se povernem k bolniku in mu rečem: „Zakaj vendar me slepite? Zdaj zdaj vam je stopiti pred Božji sodnji stol; misliti kali, da bode te mogli ubežati pred njegovo pravico? Vi imate še nekaj mi izročiti.“

Bolnik je bil viditi potert; spazil sem blede obraz in zbegane oči; potem v nekaki zadregi odgovori: „Sej ste vzeli vse, nimam vam nič več dati.“

Prosím ga še le bolj živo; vse zastonj; satan je zmagoval. Lotim se vsih pomočkov, ki sem menil, da bi kaj izdali v tej okolišini. Nič nisem opravil. Umirajoči je tajil in ni odgovoril. Nato njegova hči odpre vrata, se verže na kolena pri njegovi postelji in prične: „O moj oče, pri vaši ljubezni, rešite svojo dušo; vaša hči bi bila nezmerno nesrečna. Pravite, da me ljubite; pokažite zdaj, da je res.“

Bolnik ni pričakoval tega potresa: objemanje in solze hčérine ga ginejo; govori mu hči vse mnoge sladke ljubeznjivosti, pripoveduje o nebesih, ki jih zgubi; bolniku se zljubi odgovoriti: „Sej veš, da nimam nič skritega.“

Hči povzame z navdihnjenim povdarkom: „Nikar ne lagajte, moj oče: vi ste bili vselej pošteni; oh! storite, da me ne bo sram vašega imena. Dajte gospod očetu pismo, ki ste mi ga izročili, da naj ga nesem „častitemu“ (?) v loži.“

Na te besede bolnik zakriči, potem si stori nekako silo in reče zdihajoč: „Ne, moja hči, ne boš se sramovala svojega očeta. Ná, vzemi ta-le ključ ized vrata, odpri skrinjico, in daj patru pismo, ki je tam.“ Po tem je čunil zopet v svojo medlévost.

Hči, nagla kakor blisk, spolni njegovo povelje in mi izroči zapečateni zvezčič, rekoč: „Zmaga! moj oče so rešeni! vergli so strup iz sebe.“

Serčnost te mladenčice me je spominjala na kako kristjano prvih stoletij. Bolnik je preživel še kake ure; njegove poslednje besede so bile djanje obžalovanja, vere in upanja.

V pričo njegove hčere sem odperl zapečateni pisanje. Bila je *prisega podpisana s kervjo!* Slišal sem

govoriti, da pri glavarjih prostomavtarstva so v navadi take pisma; ali kadar sem to pismo bral, nisem mogel svojim očem verjéti. *Bila je to prisega vojske brez konca, brez usmiljenja, zoper Cerkev, zoper papeštvo in kralje, z naj bolj ostudnimi prekletvami, ako bi svojo obljubo prelomil.* (Ni se tedaj čuditi nesramnemu razsajanju in obrekovanju gerdih mavtarjev in njih zanikarnih časniških sužnev zoper Cerkev, papeže, duhovne, zoper legitimne vladarje, pravico in resnico; čuditi pa se je, da si taka in tolika nesnaga celo politiške pravice išče pridobiti!)

Poslal sem to pisanje nadškofu, da enako meni vé ceniti infernalsko hudobijo frajmavrarstva.

„Ancora“, iz ktere smo to posneli, pristavlja te-le besede: „To tedaj je povedal pater pasijonist. To je zopet dogodba med tisočerimi, ki pričajo, da frajmavrarstvo je zméraj ravno tisto po vsih deželah.“

Apostoljstvo tiska in apostoljstvo molitve.

Vstanovnik molitvenega apostoljstva č. g. Ramière priporoča neštevilnim udom svoje družbe gorečnost za razvoj katoliškega časništva. Mesca grudna jim je bilo to posebno v molitev priporočeno. V pariškem shodu pred nekterimi mesci se je delala primera med razširjanjem dobrih in kužljivih ukov s pomočjo tiskarstva, in našli so, da razloček je nezmerno velik in strahoten. Zbrani so bili tega prepričanja, da z molitvijo bi bilo treba podpirati to prizadevanje, s tim bi se delavcem sprosili potrebni darovi, razsvitljenje, gorečnost, in mnogi bi se k delu vneli. P. Ramière je razodel v svojem govoru, kako dobro pozná okolišine časa in človeške serca.

V dotičnem ogovoru je omenil P. Ramière, kako so se sv. Oče v govoru 4. nov. vneli zoper toliko škodo, ki jo dela hudobno časništvo. Temu se mora priterditi; časništvo je ob enem naj močnejše izmed vsih orodij, da se resnica razširja, pa tudi naj bolj smertivno orožje, kterege se zmota poprijema, da bi nebeško kraljestvo razdjala na zemlji. Govornik dalje in na drobno popisuje moč tiskovstva in prestopi slednjič na to, kako ljudje to nezmerno moč obračajo ter pravi:

Zdi se, da neko neukrotljivo gnanje človeštvo na to dervi, da vse svoje moči suče zoper Boga, da bi samo gospodovalo. Sv. pismo nam pripoveduje, kadar so bili Kajnovci iznašli umetnost železo kovati in delati godbeno orodje, so zapeljali otroke Božje, in priklicali so na zemljo vesoljni potop s svojimi hudobijami. Ali se mar ne zdi, da človeški rod, dražen s čudovitimi iznajdbami, ki so mu natorne moči v službo dale, hoče ponoviti boj nekdanjih velikanov zoper nebesa? Gotovo je, da strahovito orožje tiskovstva se je dandanašnji lotilo Boga napadati, otemniti resnico, zaničevati njegovo postavo in odpraviti za vselej z zemlje njegovo gospodstvo. Za ene dobre bukve in en dober časnik, ki brani Božje pravice, jih je tisoč, ki jih napadajo. Kakošen je sad take peklenske setve? Dosti, da se ozre malo po svetu, kdor hoče to vediti:

„Kdo je zatrosil v množice nejeverstvo, ki so je „sicer le kakor strašilo redko prikazalo sem ter tje v „malokterih lisastih glavah, ali pa v zahodih skrivnih „društev? Kdo je tako imenovanim močnim duhovom „iztergal upanje nebés? Kdo jih je nadražil in izdal „hudemu poželenju, sramotnim strastim, nedopušnim „počutnostim? Kdo je iztergal iz serc pravo vest, der- „žavam moč pravnosti; iz narodov spoštovanje vatanov- „ljenega reda? Od kod je to, da se kopičijo pregrehe

„na pregrehe, zginja družbinski in očitni red, in da so „narodi sklonjeni pod breme, da jih tlači notranji oboroženi red, in oboroženi mir proti zunanstvu? Odgovornost vseh tih hujav z vso svojo težo pripada zoper „keršanskemu časnikarstvu.“ *)

„V tem je očitno naj hujši nevarnost, in to ne le za samo Evropo, ampak za vesoljni svet. Nikdar še ni bilo človeštvo izpostavljeno takim neredom in zmešnjavam, kakoršne žuga vedno večji tiskovna moč in njena samopašna razberzdanost.“

Iz tega izpeljuje čast. gosp. Ramière, da imajo vsi kristjani dolžnost: nasprotovati razširjanju zanižnega tiskovstva, pospeševati pa dobro časništvo, in da se doseže k temu čudo vsemogočne roke Božje, ki se mnogim zdi potrebno zoper tolike zlorabe in nevarnosti, je prvi in naj boljši pomoček molitev. Te se morejo vdeleževati vsi, device po samostanih, verniki med svetom, ubožni in bogati. Po ponižni in zaupljivi molitvi je potrebno goreče in stanovitno djanje v ta namen, da se podpira vsako delo, katero meri na razširjanje dobrih bukev (in časnikov).

Klic o. Ramièra se sklepa z lepo molitvijo k presv. Jezusovemu Sercu v prid tistih, ki s pomočjo tiskovstva delajo za brambo svetih pravic Zveličarjevih in svete Cerkve.

Grobna izba.

(Poslovenil M. T.)

(Konec.)

Ko pobožni mnihi sam ostane, poklekne in moli k Bogu: „Gospod nebes in zemlje! Ti veš, da ni prederzna poskušnja, ki me je sem pripeljala, temuč le prizadetje, nesrečnemu pa poštenemu kerčmarju pomagati. Blagoslovi toraj moje tukajšnje bivanje, da zgine vraža, ki to skrivnostno izbo obtežuje!“ — Zdaj pobožni menih vstane, se razpravi, vleže v posteljo, blizu postelje primakne mizico, in dasiravno truden, vzame svoj brevir, ki je bil, kakor vse knjige starih časov, ob vogalih debelih platnic težko z medjo okovan, in jame svojo večerno molitev opravljati. Komaj pa četert ure preteče, ko trudno telo po prijetni posteljini gorkoti nad voljuim duhom zmaga. Oči mašnikove nehoté zlezejo skup, brevir pa, ki ga v roki derži se zavezne in obleži na postelji. Tako prejde noč.

Kerčmar komaj pričaka jutra, da hiti k svojemu ljubemu gostu s tiho željo, naj bi se pobožni mož zdrav prebudil. Stopi v vežo; prijazno jutro se mu nasproti smehlja in pri sercu mu je, kakor bi mu nek glas govoril: „Tako lepo, kakor to jutro, bode prebujenje pobožnega moža“. Z lahnjšim srcem gre po stopnicah k „grobni izbi“. Posluša pri durih — na lahko poterka — pa nič ni čuti odgovora. S tesnim srcem odpre duri. In glej! — pater leži v postelji, in ravno se mu oči odpró, da kerčmarja prijazno pozdravi.

Ko se obéh veselje in radost zavoljo srečno prešale noči nekoliko unese, in kerčmar v svojega gosta s stotero vprašanji gledé primerljejev te noči tišči, — od katerih mu pa menih, ker je vso noč doslej sladko spal, ne vé kaj povedati — se pater obleče in poprosi kerčmarja, da naj miruje, dokler svojo jutranjo molitev opravi, ter se Stvarniku in ohranovalcu svojega življenja z hvali.

Pobožno poklekne, vzemši svoj brevir v roke; tudi kerčmar se odkrije in sklene roke, zahvaliti se Naj-

višemu, da se je vse tako srečno obrnilo in je odgnano prekletstvo od „grobne izbe“.

Zdaj — v tem trenutku — menih zažene vék in serpo vpne svoje oči na brevir. S strahom kerčmar bližej stopi — pa kaj vidi? — *Eden nar bolj strupenih gadov leži skvécen v brevirji ravno med onima stranicama, iz katerih je pater poprešnji večer molil.*

Kaj pa, da se je zdaj nesrečna prigodba z „grobno izbo“ razjasnila. Ta gad je od tistihmal v posteljini slamnici prebival, odkar je tergovec po njegovem strupu zavdan prvi ondi mertev ostal. Skoraj gotovo, ke dar se je zvečer kak gost v posteljo vlegel, se je od prijetne gorkote vabljeni gad pod zgornjo odejo splazil in mirno spijočega do smerti pičil. Na videz je bil toraj tudi prešnji večer ravno namenjen, čez odperti brevir proti ustom ali persim spijočega zlesti, kar se, kakor po Božjem čudežu, v tem trenutku težka knjiga zavezne in zival stare.

V vsi hitrici počí glas o ti prigodbi po vsi okolici, in — česar je pobožni menih tako serčno želel, zgodí se — v malem času je bila gostilnica še bolj od nek daj obiskovana; kajti vsak je hotel „grobno izbo“ in gada videti, ki ga je kerčmar v spomin v oni stanici v vinskem cvetu branil. Gospod A. P. pa je drugo jutro ves ginjen zapustil gostilnico, odalej nikoli več psovaje duhovnov, vere v čudeže in molitve.

Kaj ko bi liberalni neverniki nove šege, zasramovalci in teptalci vseh svetih in Božjih reči na kakovega takega gada naleteli, da bi jeli spoznavati molitve čudodelno moč, da bi jeli sami moliti, in po molitvi oteli iz peklenške sužnjosti sebe in sedanji rod, povzdignivši vse k sreči in blaženosti prave prostosti — prostosti otrók Božjih!

Ogled po Slovenskem in dopisi.

Iz Idrije. (Novi zvonovi.) Nekako tužno otožne čuti vzbujava v človeku sv. adventni čas, ki nas spominja dolgih 4000 lét čakanja in hrepenenja po obljubljenem Odrešeniku. To smo letošnji Advent še posebno živo občutili tukaj pri nas, ker je bila naša farna cerkev brez znonov in je otožna tihota v mestu kraljevala. Toliko bolj pa nas je radost prešinovala, in toliko živeje smo občutili božično veselje, ko nam je Sveti večer — skoraj bi rekel — enako pastircem, nenavadne pesmi nebeških angelcev osupnjenim, slovesno naznanjal veličastni glas novih zvonov. — V lil jih je ljubljanski zvonar g. Samasa, in se morejo zares v vsakem obziru imenovati mojstersko delo. Krasna je že njihova zunanja podoba. Posebno se na véliken, ki tehta blizo 46 stotov, odlikujete podobi sv. Barbare in sv. Ahacija, in pa umetno izdelana podoba rudarja, v rudarski opravi stoječega v jami, stermečega in kakor zamakujenega v pobožni molitvi. Ta podoba se je vdelala na zvon, ker ima ta zvon ob enem namen na delo klicati rudarje, katerim je tudi na zvonu samem z ličnimi čerkami očitno pripoznana pravica, da smejo vsako jutro ob 3 z njim zvoniti. — Poglavitno pa pri zvonovih je to, da imajo vsi posamezni polne, čiste in krepke glasove, in se tudi med sabo lepo vjemajo v popolnoma čisti Hdur-akord: H, Dis, Fis, H.

Došli so nam novi zvonovi 17. decembra popoldne. Grom možnarjev je naznanjal, da se bližajo Idriji, in zvonovi drugih treh idrijskih cerkvá so veselo pozdravljali pribajoče brate. Verli idrijski godci so jih z godbo spremljevali v mesto, in neštevilna množica ljudstva je bila zbrana okoli cerkve, ko smo še tisti večer med veršenjem godbe in gromenjem možnarjev enega poteg-

*) Skupni pastirski list švicarskih škofov.

nili v zvonik. Drugi dan dopoldne bili so vsi srečno v zvoniku. — Dasiravno je bila posebno za vožnjo pot slaba in nevarna, ker je že takrat precej debel sneg ležal, se vendar niti pri vožnji niti pri vzdigovanji v zvonik ni primerila ne naj manjša nesreča, za kar se bomo Bogu zahvalili s slovesnim „Te Deum“ in zahvalno pesmijo, kedar bode še v zvoniku delo popolnoma dokončano. Do praznikov namreč so se obesili zvonovi le bolj za silo, toliko da je bilo mogoče v praznike z njimi zvoniti. Bo pa še dela precej, preden se vravnajo tako, da bodo tudi lepo vstreženo ali v taktu drugi za drugim zvonili, kar bo gotovo še mnogo povzdignilo lepoto zvonjenja.

Iz Bosne. (*Naglo potovanje.*) Nočem ponavljati, kar so mnoge ročne popotne knjige v večkratnih natisih že davno omlatile; zapišem le nekatere občutke, ki so me navdajali na mojem potovanji po zgornji Italiji, po Francoskem in Švicarskem.

Kdor je zgornjo Italijo vidil pred l. 1848, in jo s sedanjo primérja, temu se zdi, kakor bi se bila po velikem terznem ali semajnem doevu velika druhal razšla.

V Benedkah je bilo l. 1846, ko sem to mesto pervikrat vidil, tako živo, da so se ljudje skoraj neprenehoma gnjetli, da so mógli svojo pot naprej; tu so se lesketali in bliskali zlati ovratniki, redovi in svitli gumbi avstrijskih častnikov; njih sablje in ostroge so rožljale, da je človek komaj sam sebe slišal in zdaj — slišiš skoraj vsacega vrabca s strehe Doževskega dvora prepevati svojo solo, razločiš celo globoki bas goloba, ki z veliko trumo tovaršev na sosednjih strehah pričakuje navadne kerme. Kakošno življenje je bilo takrat v Padovi! Od koliko narodov so bili viditi študentje na vseučilišču in v kavarni Pedrochijevi, kako je gomezelo romarjev k „Santo“ (sv. Antonu)! Ko sem pred tremi leti iz Rima gredé spet obiskal Padovo, je bilo to že davno minulo. Minoriti so bili ostali še trije, pa brez habitov; ti so varovali „Santo“, to je, véliko lepo cerkev sv. Antona in njegov nagrobni spominek.

Pred cerkvijo na prostornem tergu ni bilo viditi ne enega kramarja z molki. S trudom sem naletel pri starem vseučilišču človeka, ki se je štel, da je študent. Popraševal sem tudi po svojih starih profesorjih, od vsakega se je reklo: lui è morto — je umerl!

Zato takrat nisem čisto nič veselja imel hoditi po Benedkah in po Padovi. Ravno tako je opešalo življenje v Milanu in Torinu. V Veroni sem mógel prenočiti rad ali nerad, ker vlak ob osmih zvečer v Verono pridši ni šel naprej. Bil sem nekoliko v zadregi, v katerem hotelu bi dobil prenočišče. Zakaj prišlo mi je na misel, kako je bila nas l. 1846 pri iskanji stanovanja pozdravila truma težakov (fachini), in kako so si vedili našo neskušnost v prid obračati. Moji takratni tovariši, ki so tudi takrat pervikrat obiskali vseučilišče v Padovi, se gotovo še spominjajo onega prizora v ulicah veronskih. Toda nepričakovano se je bilo takrat na bolje obrnilo. Bog mi je bil poslal angelja varha.

Nekatere postaje pred Verono je prišla ali velikoveč butila v železnični voz ženska podoba z jerbasom in s silo debelo palico. Prav po domače spregovori: „anca mi son qui“ (tudi jaz sem tukaj), ter se vsede meni nasproti. Precej sem jo spoznal kot serčno branjevko, ktere so po sadnih terjih (piazza dei frutti) v laških mestih kaj zelo glasne. Berž mi je ponujala grozdja, in je kmalo razodela svoje dobro serce pod debelo lupino brezozirnosti laških prodajalk. Rad sem sprejel grozdje, in s tem oserčen, sem jo potem vprašal, kako je s samostani, ter s prenočišči za redovnike — če so še samostani. Zdihnavši mi odgovori: Bogu bodi potoženo, nobenega ni več pri nas (sono soppressi tutti monachi

— vsi mnih so zaterti), samo „buoni fratelli“ ne, menila je usmiljene brate, in se je ponudila, da mi hoče njih stanovanje pokazati. Res me pelje v mesto do njih bolnišnice. Pobe, ki bi me bili zaradi mojega rudečega turškega plajša in kapuce tako radi spremljali in mi narobe-hosana klicali, je s svojo debelo palico in s čverstim glasom odvrčala. Na dolgi poti s kolodvora do bolnišnice usmiljenih bratov je z vsako stopinjo udarila ob kamnitni tlak, kakor muslimanski kavàs, ko koraka pred evropejskim konzulom v kakem jutrodeželakem mestu, in z žvenkanjem svoje sreberne palice množico opominja, da gre gospod, ki ima veliko oblast, in naj se mu naredi prostor. Prav hvaležen sem bil svojemu „žandarju“ zaradi njegove „koprolske“ službe. Na špitalske vrata je silovit poterkala s palico, priporočila je mene dobremu samostanskemu bratu, ki je vrata odperl, samo sebe in svoje otroke doma (piccoli a casa) pa meni v molitev.

Akoravno sam ubožen, je dal dobri prijor meni pripraviti dobro večerjo in posteljo. On sam je bil ravno prišel s kmetov, kjer je prosil sená, da bi mogel plačati dolg na mesu za se in za svoje ljube bolnike. Zakaj njih lastne polja in premakljivo imetje jim je uzela vlada, premodra in dobrotljiva „mati svobode“ (die wohlweise und gütige Mutter der Freiheit). Šel je pa k mestnemu sodniku prašat, kaj mu je ljubši, bonike mu odvzeti, ali pa mu zbiranje (la cerka) privoliti.

Kakor milost je blagovolil mu zbirke privoliti, vendar pa le zunaj mesta. Drugi dan zjutraj ob 3 je dobri 70letni prijor šel z menoj na kolodvor mi oskerbét listek za brezplačno vožnjo, kar se mu pa ni posrečilo.

Vlak, ali „vatrena kola“, kakor pravijo Bošnjaki, je kar urno tekel čez bogate koruzne in riževe polja z Milana v Torin. Mene ni nikjer mikalo ostajati, da bi šel v mesto, ker že velikrat v svojih nekdanjih študentovskih in sedanjih duhovskih letih sem cokljjal po vsih tih mestih in sem po Bedekarji vestno preiskaval, pa tudi že davno pozabil, kar je bilo vredno ali nevredno viditi.

V čakališču v Torinu sem razpel pogovor z nekim dohtarjem medicinarjem, ki se je kmali zasuknil na sedanje neljube okolišine. Zavernil sem ga na to vprašanje: „Come state adesso Voi senza le „maledette zvanzige“? (Kako se Vam godi zdaj brez „blaženih dvajseti“?)“ Odgovoril je: Bili bi zdaj že veseli, ko bi popir imeli, pa nimamo onega ne drugega, in smo pod nič. Le nekaj imamo dosti, namreč žandarjev in stikavec, in tako je po vsih mestih. (Konec nasl.)

Poglavitne čednosti dobrega otroka.

Ponižnost.

Zraven lilij in vertnic cvetó po vertu tudi druge ne manj lepe cvetlice. Enaka cvetličica cvetè v začetku pomladi. Pa tiho in krotko se je umaknila za kak plotiček. Že morebiti veste, ljubi otroci, ktero cvetlico menim. Rekli bote: To je lepa višnjeva vijolica s prijetnim duhom, kterih tako radi poišemo in natergamo.

Res je, ravno to menim. Ta cvetličica je pa tudi podoba ravno tako ljubeznjive, nebeško lepo dišeče čednosti, namreč krotkosti in ponižnosti. Kakor radi išete vijolice, tako in še rajši išete lepe čednosti ponižnosti. Ne odjenjajte, dokler je ne najdete, to je, bodite ponižni iz serca. Vijolica vam je všeč in njen duh vam je tolikanj prijeten; pomislite, ravno tako prijetne vas dela ponižnost pred Bogom in pred ljudmi.

O, ko bi vi otroci vedili, kako lepo se krotkost in ponižnost pri vas bliši in kako vas lepotiči, ako jo

imate, s kolikim veseljem in trudom bi iskali te čednosti, to je, prizadevali bi se ponižni biti.

Nasproti pa nečimerni, prederzni otroci vse ljudi odvrčajo od sebe in se delajo smešne in zaničljive.

Ponižnost pa ni v tem, če se samo po zunanjem ponižni vidite, temuč morate biti zares v sercu ponižni.

Če ste dobri, pripravi, spretni, podučeni, razumni: mislite si, Bogu se nam je zahvaliti za to, njemu gre čast. Vedite tudi, da telesna lepota mine in nima vrednosti pred Bogom. Le nad lepo in čisto dušo ima Bog dopadajenje. Če so vaši starši bogati, mislite si: Bog nam je dal, on nam zamore spet uzeti; pred njim veljá le bogastvo s čednostmi. Ako ste revni in brez bliščečih darov, bodite tudi za to Bogu hvaležni in mislite si, da Bog gleda samo na znotranje, na serce. On vam ni dal pozemeljskega blaga in zunanjih darov, da bi ne bili po njih zapeljani, nečimerni in prevzetni, kar je naj večí nesreča.

Da bodete iz serca ponižni, posnemajte zgled Boga Zveličarja in njegove blažene Matere Marije; prav pogosto k njima molite za to lepo čednost. Glejte, kako ponižen je bil prišel na svet, kakor ubožno dete. Hlév je bil njegova prva hišica in kraj, jasli njegova zibel, slama njegovo ležiše, uboga Devica njegova Mati, tesar njegov rednik. Delavne Jožefove in Marijne roke in usmiljeni ljudje so ga živili. Kríž je bil na zadnje njegov kraljevi sedež. In mi bi bili še ošabni!

Kako močno Bog ljubi ponižnost! Tako, da kdor se ponižuje, bo povišan, prvi bodo zadnji, zadnji pa prvi. Zavaljo svoje ponižnosti je bila Božja Mati tako visoko povzdignjena. Zato je pela v hvalni pesmi, v prelepem „Magnifikat“, tako-le: „Gospod se je ozerl na nizkost svoje dekle. Od zdaj me bodo srečno imenovali vsi narodje“.

Zato bodite in ostanite ponižni po zgledu Božje Matere. Ostanite ponižni v vsakem stanu življenja, tudi ako dosežete pozemeljsko bogastvo, čast, slavo. Bodite ponižni, ako bi tudi imeli vso svetost in popolnost. Govorite z Davidom: „Ne nam, o Gospod, ne nam, temuč svojemu imeŋu daj čast.“ Ali s sv. Pavlom: „Kaj imaš, kar bi ne bil prejel? Ako si pa prejel, zakaj se hvališ“. Ali z Gospodom samim: „Ako ste tudi vse storili, kar je bilo vam zapovedano, govorite: „Nevredni služabniki smo: storili smo le, kar smo bili dolžni storiti“.

Vernitev.

Zašel od pravega sem pota.
Zašel od tebe sem, Gospod!
Objela me je grešna znota —
Prestal veliko sem nezdod.
Želim k Gospodu se verniti,
In nikdar ga ne zapustiti!

Sercé ni več veselo bilo,
Od kar sem zmoti se vdal;
Okó se ni mi razvedrilo:
O koljko sem gorjé prestal!
Bogú zahvala bodi večna —
Prihodnost za-me bolj bo srečna.

Sem sklenil zmoti slovo dati,
In tudi tebi, grešni svet;
Na pravo pot se čem podati,
In mir zadobil bodem spet. —
Samo Gospod razveseliti
Zamore me in osrečiti.

Gospod, zahvala bodi Tebi,
Da v zmoti niei me zavergel;
Zahvala, da me vabiš k sebi —
Služiti vedno da b' ti mogel:
To prošnje moje so goreče —
To želje moje hrepeneče!

J. Z., učitelj.

Razgled po svetu.

Laški minister Minghetti, pripoveduje „Unità“, že od l. 1860 spodbuja duhovne, da naj rogovilijo zoper škofe, akoravno jih je malo, kateri se mu dajo izvabiti. Na Mantovanskem se je nedavno neki izobčenec polastil duhovnije; škof mu je prepovedal opravila, minister mu je pa poslal 800 lir pomoči, se vé, da ne iz svojega žepa, ampak iz davkov vernih katoličanov! To je res veličastvena „verska svoboda“, pa bode tudi satan imel veličastveno kosilo s takimi ministri! — Veliki francoski rogovilež Ledru-Rollin je nanaglooma umerl. —

Španjsko. O polnoči 30. grudna je bivši španjska kraljica Izabela dobila naglopis, da vojne v Madridu in po okrajinah so njenega sina Alfonsa razklicale za španjskega kralja. Canovas y Castillo je glavar alfonsiške stranke. Liberalni listi, ki so Serranu in njegovi republikanski piskali, godli in plesali, se zdaj s tem tolažijo, če bo Alfons le res „svobodomiseln“, kakor obeta. Tem ljudém je vse prav in lepo, ko bi tudi rogati satan zasedel vladno kermilo, samo da bi teptal križ, kerst in vero, pa mašnike od altarjev vlačil v temnice. To je „svobodomiselnost“ naših liberaluhov; druge ne poznajo. Po drugi strani pa se naznanjuje, da je Alfons prosil blagoslova od sv. Očeta, in obetal, da bode branil Cerkvi njene pravice, kakor njegovi predniki.

Drobne novice. Nemška barka „Bizmark“ se je potopila, kakor pripovedujejo poslednje naznanila. — Med Japonijo in Kinc, ki ste bile v razporu, je mir za trdno ustanovljen. — Viharji in sneg so napravili veliko škodo in nered vsim telegrafičnim ridam v Romaniji. — V Rimu je sicer bilo vse živo ljudstva o božičnih praznikih; zdaj nasproti pa se Rim spreminja v pušavo, ker vse iz Rima hiti; tujscev ni, poslanci, senajorji pa bežé, kakor da bi se kuge bali. — Sv. Oče so 30. grudna sprejeli novoletne vošila in čestitanja od g. Capnista, opravnika za Rusijo pri sv. Stolu. — V Rimu je zmeraj več falimentov; ravno zdaj se kažejo zopet novi, mnogi in veliki polomi.

Listek za raznoterosti.

Mladi brodar.

(Za novo leto.)

Sem izučil se brodarstva,
Mi je treba, da se sám
Brez učiteljskega varstva
Tje po morju zdaj podám.

Pa na morju je viharno,
Proti valu val šumi;
Barka moja se nevarno
Ziblje, jo vihar podi!

Kje pomoči je iskati?
Vsa brodarska veda več

Malo more pomagáti:
K Bógu se hitim zateč.

Ko odmolim, je že mirno,
Utolažen je vibar;
Ni oblaka na obširno:
Zdaj zavém se kot brodár.

Pač goreče je želeti,
Da brodarji hotli vsi
Novo leto bi začeti
V Bogu, viru milosti!

Me mornarja ti posnemaj,
Ki si šole dokončal;
Delaj z Bogom in ne dremaj,
Sicer slabo boš veslal.

Dana je svet morjá podóben,
Góni ga brezverski hrup:
Duh zasači njega zloben,
Kdor le v sebe stavi up.

Rodovitna in prijazna
Veda je le v Stvarniku;
Brez Njegà — kragulja prazna
Sercu ne rodi mirú!

Šentjakovski.

Iz Ljubljane. Drobčinice s popotvanja prečast. o. Salezija Volčiča. (Dalje.) Semlin ob Donavi je kake $\frac{3}{4}$ ure od Belgrada; parobrod pride v četerti ure. Meato ima kakih 17.000 prebivavcev, večidel Serbov in Judov. Katoliška duhovnija ima tri duhovne; fajmošter je ob enem opat djakovske škofije. Semlin je na mali višavi in nima kaj znamenitega razun velikanskih razvalin terdnjav ob Donavi iz časov pobožnega Vajda (vojvoda) Hunjada, kateri je turke večkrat slavno premagal. Mesto ima slab tlak in nizke hiše. Voda v mestnih vodnjakih je sicer čista in ljudje jo rabijo za pijačo in kuhanje, za pranje pa ni, ker perilo postane rujavo od nje. Za pranje nosijo revni ljudje na oslih vodo iz Donave in jo dajejo za majhen denar. Od Semlina do Belgrada ne smé nobeden jadrati, kdor nima spričala od avstrijske policije ali vladnega popotnega lista. Popotnike iz Belgrada nazaj avstrijska finančna straža pridno preiskuje. Tudi mene so pregledovali; se vé, da niso nič zoperpostavnega našli. Svilnato robo iz Belgrada na Avstrijsko radi prenašajo po tihotapsko.

Po obeh stranéh ob Savi živé Serbi, tam samostojni, tukaj avstrijski. Njih jezik je skor kakor slovenski; bolj se bližajo po jeziku Slovencem kakor Hrvatje in Ilirci.

Od Belgrada proti Sisku sem se peljal v prav ličnem parniku, ki je bil malo manjši kakor oni na Donavi; bil je namreč 81 stopinj dolg in na sredi 15 stopinj širok. Tukaj sem se peljal v 1. redu, da mi ni bilo treba biti med robato druhalijo celo noč. Na ti ladiji je bila moška sobana prvega reda prav lepo opravljena. Sedeži ob sténah so bili vsi z rudečim žametom pregernjeni, pod prijetno vložem, prostor podpira 13 olikanih stebrov, kateri spodnji del ladije ločijo od poveršja. Sobana za moške je 14 stopinj dolga in 10 stopinj široka. Ženska sobana je čisto ob koncu parnika in veliko manjši.

Sava je bila zelo velika, tekla je daleč po polji in po travnikih in nesla je seboj vsaktere šare in germovja. Živalsko neko truplo je kar hitro tirala seboj.

Ob 7 zjutraj iz Semljina odpeljávši se smo se vozili celi dan, celo noč, in še le drugi dan $\frac{1}{2}$ popoldne smo prišli v Brod. Tukaj sem stopil iz parnika in sem bil v ondotnem frančiškanskem samostanu bratovsko sprejet.

Postaje na ti vožnji so zdaj na avstrijski, zdaj na serbski in bosniški strani. Posebnega ni nikoder nič, samo na avstrijski strani je Mitrovica lep in precej velik kraj z zalimi poslopji.

Hrana na parabrodih je še veliko dražji kakor po železničnih postajah in gostilnicah. Kosilo pri skupni mizi brez pijače stane navadno 1 gl.; na ladiji pa 1 gl. 80 kr. Črna kava velja na ladiji 20 kr., bela 35 kr., kos govejega mesa 40 kr., zelenjad 30 kr., pečenka 45 kr. Oddelki (porcije) so tako majhni, da bi količkaj bolji jedec potreboval naj manj po tri, da bi se nasitil. Mirica (maslic) vina, kakoršnega v gostilnici lahko dobiš za 10 kr., veljá na ladiji 20 kr., in zraven tega je še z vodo dobro keršeno. Zato prinašajo revnejši ljudje živeža navadno seboj, njih hrana je kruh, pečene buče, čebulja in sadje. Turka sem vidil lepo po turški navadi na tléh sedeti ter gostiti se s sirom, kruhom in čebuljo. Po vsi Donavi, po Tisi in Savi vozi le ena družba, to je „podonavsko parobrodarstvo“; njeno vodstvo je na Dunaju. (Dalje nasl.)

Božično veselje — prav posebno in veliko — so bili napravili sebi in občinstvu: novega leta večer ggrokodelski pomočniki, ss. treh Kraljev večer pa rokodelski učenci. To so bili obakrat govori in petje, da je bilo vse veselo in dobre volje, potem pa deljenje božičnih darov, ki so jih dobre roke pripravile za poštene fante. Bilo je pa tudi toliko ljudstva, da ne kmali takó! To je res lepo in hvale vredno. Koliko za življenje koristnih reči se naučé mladi junaki in kako se olikajo v tem društvu, pa kolikim kužljivostim odidejo! Torej serčna hvala vodnikom in dobrotnikom te lepe naprave! Mladenči pa serčno in veseli po taki poti naprej!

„Sveto leto“. Ker se je zopet povernilo 25. ali sveto leto, kakor se redoma obhaja, so sv. Oče z encikliko do škofov in do vernikov naznanili in razpisali veliko dobroto jubileja ali „svetega leta“. Molitve za odpustke so bile razpisane sicer tudi pred nekterimi leti; toda vsak podučeni vé, da to ni bilo navadno „sveto leto“, ki se je v začetku povračalo vsacih 100, potlej vsacih 50, in zdaj vsacih 25 lét, kar smo že unkrat razložili, ampak bilo je „posebno sv. leto“, razpisano posebej za posebne potrebe naših časov. Sedanji sv. Oče so zarés „vapež molitve“, zato so že večkrat v hudih časih molitve razpisale in z njimi odpustke sklenili. Sedaj pa bode pravo ali redno „sveto leto“, ki bi se obhajalo, ako bi tudi bili naj boljši časi. Kakor so se v starem zakonu v sv. letu vse krivice popravile, vse se povernilo; tako upajmo, da bode Bog tudi s tem sv. letom storil velik mir na zemlji. V ta namen se bo veliko molilo. „Kdor terka, se mu bo odperlo“.

Gospod liberalizem se že za ušesi praska, ker vrata vnetica pobira toliko preljubé mladine. Zdravniki boje ne vedó pomagati, temuč namesto študiranja te bolezní sklepajo povišanje plače; — drugod tudi ni pomoči! Kaj pa ko bi se „gospod liberalizem“ še *Nekoga* spomnil, ki je že velikokrat pomagal, kadar drugej nobene pomoči ni bilo, in je zmožen vselej in vsak čas pomagati.

Gimnazija na Reki in r. M. Čop. Ta gimnazija je ob koncu leta 1874 imela 136 učencev, naj več v 1. razredu, to je 28; v 4. 5. in 7. samo po 11. Učni jezik je hervaški. Verouk se je učil po 2 uri na teden, samo v 8 razr. po 3 ure; latinščina po 5 do 8., her-

važina po 3, nemščina in laščina po 2 uri na teden itd. Letnika blizo 30 strani napolnuje spis ga prof. Iv. Zupana: „Profesor in bibliotekar Matija Čop.“ Iz mnoge tvarine naj posnamemo tu samo o Čopovih starših nekatere čertice. Oče je bil gorenjski poštenjak, slovenski kmet stare korenine, prav skerben za svoje otroke, da se kaj naučé. Mati Jelisava (Lisabeta) Ovsenjekova, že kakor deklica lastnica hiše in posestva v Žirovnici v Brezniški fari, je bila odgojena v uršulinski šoli v Škofji loki. Zato je tudi svojim otrokom želela, da naj se kaj učijo. Pervi nauk je bil Čop prejel v šoli, ki jo je bil za silo vstanovil duhoven č. g. Jož. Pogačar. To naj si za uho zapišejo liberalci, kateri zdaj gredo na vse svitke, da bi vse redovniške šole zaterli, kjer koli bi bilo v njih moči, kakor tudi na to, da bi Cerkvi ugrabili vso moč pri odreji katoliške mladine, ali si ljudske šole zidajo tako deleč od cerkve, kakor nemérjajo zdaj na Verhniki.

V Boljancu je vpeljana bratovšina „Naše ljube Gospé presv. Serca.“

Družba italijanske mladine je ss. treh Kraljev praznik imela slovesno zaslišanje pri sv. Očetu ter jim je gorko novoletno vošilo izrekla v imenu vse italijanske mladosti.

Kdo so sovražniki katoličanov. Monastirski protestanški paator je v konferenciji svojih tovaršev rekel: „Molimo za katoliške škofo in duhovne. Oni branijo reč časti, reč vesti, reč Božjo. Njih sovražniki so sovražniki vsaktere keršanske postave.“ — Kaj branijo pa liberalci, se zmeraj bolj vidi, zlasti tudi na Španjskem.

Don Karlosov zastopnik v Londonu je iz karlistiškega taborja dobil naznanilo, da oklic prence Alfonsa za kralja ne spremeni nič v karlistiških okolišinah. Iz kraljevih Karlosovih vojenstev ni nihče pobegnul.

Srednje-afrikanški misijon. Naznanila je „Danica“ odhod dveh misijonških karavan iz Kaire v srednjo Afriko. Pristaviti imamo temu še znamenito novico, da provikar preč. gosp. Daniel Komboni bode vstanovil dve novi misijonski postaji v srednji Afriki. Tako tedaj Knobleharjevo delo napreduje in molitev Marijine bratovšine sad rodi.

Prošnja. Čitatelj „Zg. Danice“ serčno priporočuje v molitev bratovšine „Naše ljube Gospé“ učenega prijatla drugoverca, ki ni sovražin katoliški Cerkvi, zakopan pa odveč, ker je tudi na sumu prostozidarstva: naj bi mu spreobrnjenje sprosili.

Pleše si svet napravlja naj raji ob sobotah; ali ne mara zato, da do nedelje v jutro pleše in ima potlej čas v postelji se v nedeljo od skakanja opočiti, namesto k Božji službi iti?

Kam čemo zapisati tacega, ki se huduje nad velikimi goljufi in separji, -- ki mu je vranja mati, ktera svoje dete zaverže itd., kateri pa v principu vse to in tako podpira — kam čemo ga zapisati?... Med pametne?? Pej ne!

Iskrice ignacijanske

za vse dni v letu.

19. Ne samo na Boga se je treba ozirati, ampak tudi na ljudi zavoljo Boga. (S. Ignat. vitae lib. III. n. 29.)

Bog, kateri je človeka tako ljubil, da se je iz ljubezni do njega zanj daroval, hoče da ga človek tako ljubi, da tudi (nobenega) človeka ne zanemari. Kdor

bližnjega ljubi zavoljo Boga, zavoljo tega Boga nič manj ne ljubi.

Nihče ni tako slab, da bi nič ljubezni in spoštovanja vrednega ne imel nad seboj: in ko bi tudi nič ne imel, ker je Božja stvar, odkupljen s kervjo Kristusovo, podoba Božja, se mu brez greha ljubezen ne more odreči.

Ako paziš samo na svoje obnašanje, sicer pa na nikogar drugega ne, zgodilo se bo zares, da boš imel vse ljudi za boljše od sebe, ter našel vzroka zadosti, sam sebe zatajevati in bližnjega ljubiti.

Da bližnjega manj (premal) ljubimo, tega ne stori hudobnost ljudi, ampak naše nagnjenje in naš stud, ki ga pa oblačimo v raznobarvene pretveze, ker se sramujemo kazati, kar nam je v nečast.

Duhovske spremembe.

V Ljubljanski škofiji: Č. g. Lavrencij Rudolf, fajmošter v Vremah, gre v pokoj, in fara je razpisana 22. decembra 1874; Poljanska nad Loko pa 17. dec. 1874.

Dobrotni darovi.

Za Dolence s točo poškodovane: Z Dol po g. fajm. J. Doviču 4 gld. — Iz št.-Vida pri Zatičini 15 gl.

Za verhniske pogorelce: Iz št.-Vida pri Zatičini 6 gl. — Z Dol po g. fajm. J. Doviču 3 gl.

Za pogorelce v Mozelju: Z Dol po g. fajm. J. Doviču 3 gl.

Za sv. Očeta: V. Gr. 1 terdnj. za 2 gl. st. d. priporočujoč se sv. Očetu v molitev. — F. P. z dvema drugima 2 gl. za vredno prejem. ss. zakramentov. — A. P. 2 Napoleona. — Z Brezovice g. J. P. 1 križavec za 2 gld. 12 kr. st. d.; ravno od tam 5 gld. sr. sv. Očetu za novo leto. — Neimenovana 1 gl. 60 kr.

Za afrikanški misijon: Z Brezovice 3 gld. — Iz št.-Vida pri Zatičini 15 gl. — Z Breznice po g. J. Belarju 9 gld. 25 kr. — Iz Blagovice 3 gld. — Po gosp. Rozmanu 2 gl. za 2 osebi. — Iz Križa pri Teržiču 1 gl. 50 kr. — A. Platnar 1 gl.

Za Bosno: G. M. Golmajer 2 gl. — Radoslav 50 kr. *Za sv. Detinstro:* Radoslav 50 kr. — Neimenovan mladenček 2 gl.

Za društvo sv. Leopolda: Z Breznice po g. J. B. 3 gld.

Za bratovščino čist. spočetja: Z Breznice po g. J. B. 3 gl. 20 kr.

Za družbo sv. Bonifacija: Iz Lesc po gosp. fajm. 2 gld.

Za spominek r. g. Hicingerja: G. J. Rozman 1 gl.

Pogovori z gy. dopisovalci.

Štmu.: Dober začetek, prav lepe misli; le dalje in više! Gg. J. St. v Don.; P. VI. v Vod.; L. P. v Terž.; oo. Frančišk. pri sv. Troj.; M. J. v Smolj.; Seb. M. v Št. Jurji.; G. v Drog.; F. v Cez; Nagl. v Zagr.; Arz. v Griž.; Drem. v Rat.; M. Golm.; Juss. pri sv. Iv.; Mož. v Eagl. Hab.: Naročila opravljene. G. Št. v Beču: Bode se zgodilo. G. V. v P.: Opravljeno. Dalje obljubljen dobro došlo. G. J. S.: Hvala. Želji se bo skusilo vstreči. — „Tudi ne s početnimi čerkami“: Bila sva enih misel, kakor vidite iz dan. lista, torej škoda za vaš trud; sicer pride vse na versto. Bog plati! — G. Z. v M.: Gratias. — L. R. na Bistr.: Se bode zgodilo.